

Luminor

Luminor finanšu tirgus apskats

Janvāris 2018

2017. gada pārskats – ar veselīgas augšupejas tendenci

2017. gads pasaules investoriem sagādāja daudzus iemeslus uztraukumam: pieaugošas procentu likmes un sarūkošais monetārais stimuls, kapitāla vērtspapīru novērtējumi un pašreizējās augšupejas ilgums, spriedze Vidējos Austrumos un Ziemeļkorejā, vēlēšanas Eiropā. Tomēr šādi satraukumi nav nekas neparasts un

ir nepieciešami, lai tirgū notiktu veselīga augšupeja. Pretējā gadījumā, ja nebūtu iemeslu uztraukumam, tad visi jau būtu veikuši investīcijas un būtu iestāties eiforijas stāvoklis, kas nozīmētu, ka augšupeja ir beigusies.

Aktualitātes:

- ◆ Pasaules kapitāla vērtspapīri 2017. gadā nodrošināja 3 reizes lielāku atdevi nekā vidējā ikgadējā atdeve pēdējos 30 gados
- ◆ Euro vērtības pieaugums attiecībā pret dolāru par 13,8% bija nozīmīgs pretvējš uz euro balstītajiem investoriem, būtiski samazinot peļņu
- ◆ Lielākā daļa obligāciju euro valūtā sniedza zemu vai negatīvu peļņu nelabvēlīgu maiņas kursa izmaiņu dēļ
- ◆ Kriptovalūtas piesaistīja lielu uzmanību, pateicoties to pārsteidzošajai atdvei, bet tām ir raksturīgi ievērojami riski, un tās nav iespējams pamatoti novērtēt
- ◆ Paredzams, ka akciju vērtība 2018. gadā pieaugs, bet to svārstīgums arī var pieaugt
- ◆ Pasaules kapitāla vērtspapīri piedzīvo kritumu vidēji par 7,1% katru gadu, bet 73% gadījumos gada atdeve ir pozitīva
- ◆ Obligācijas galvenokārt nodrošinās diversifikācijas priekšrocības, jo 2018. gadā to vērtība, visticamāk, būs zema
- ◆ Potenciālie riski 2018. gadā: inflācija, investoru noskaņojums, katastrofas vai konflikti

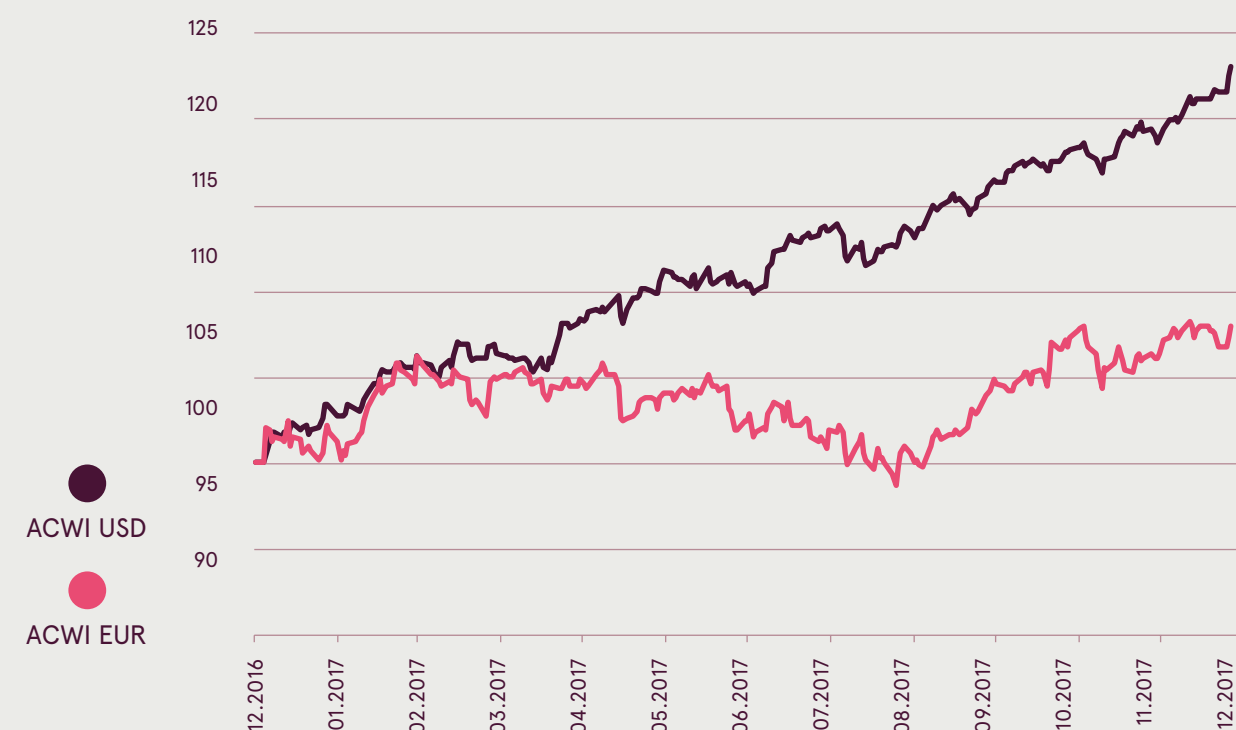
Pasaules kapitāla vērtspapīru vērtība turpina pieaugt

2017. gada decembris bija pasaules kapitāla vērtspapīru vērtības pašreizējās augšupejas 106. mēnesis kopš krituma 2009. gadā. Tomēr 2017. gads bija lielisks pierādījums tam, ka cenu pieauguma ilgums tirgū neko nenozīmē un augšupejas tendence neizbeidzas vienīgi tās ilguma dēļ. Visu valstu pasaules indekss (All Country World Index), visu galveno pasaules vērtspapīru vidējais rādītājs, pagājušajā gadā pieauga par 21,6% ASV dolāru izteiksmē. Tas ir trīs reizes labāks rādītājs par Indeksa vidējo pieaugumu pēdējo 30 gadu laikā 7,2% apmērā.

Viena no galvenajām aktualitātēm attiecībā

uz pasaules kapitāla vērtspapīriem bija tendences maiņa attīstības tirgos un to atgriešanās pēc 6 gadus ilguša viduvēja snieguma. Attīstības tirgu kapitāla vērtspapīri kopumā pagājušajā gadā pieauga par 34,4%, arī būtiski pārsniedzot 30 gadu vidējo 13,3% atdevi. Un jaunietekmes Āzijas kapitāla vērtspapīru ienesīgums bija spīdošs, pagājušajā gadā nodrošinot vairāk nekā 40% atdevi.

Euro vērtības pieaugums lielā mērā kavēja atdevi investoriem, kas pamatā investēja EUR valūtā, kuras vērtība pieauga par 13,8% attiecībā pret ASV dolāriem 2017. gadā, ko neviens neparedzēja gada sākumā.

Valūtas ietekme uz pasaules kapitāla vērtspapīru peļņu

Attīstības tirgu obligācijas demonstrēja vislabāko sniegumu

Vietējo valūtu attīstības tirgu obligācijas bija fiksētā ienākuma aktīvu klase ar vislabāko sniegumu, gūstot 14% atdevi ASV dolāru izteiksmē. ASV dolāros denominētās attīstības tirgu obligācijas un augsta ienesīguma uzņēmumu obligācijas arī nodrošināja ievērojamu atdevi aptuveni 10% apmērā ASV dolāros. Tomēr investoriem, kas pamatā investēja EUR valūtā, valūtas vērtības pieaugums dzēsa visu šo peļņu. Zema ienesīguma dēļ gada sākumā visas investīciju kategorijas obligācijas radīja zaudējumus

euro investoriem šajā gadā.

Attiecībā uz ilgāka termiņa valsts obligāciju ienesīgumu virzība ES un ASV bija pretēja. ASV 10 gadu ienesīgums samazinājās no 2,45% uz 2,41%. Vācijas 10 gadu ienesīgums tieši pretēji 2017. gadā divkāršojās no 0,21% uz 0,43%. Šāda pretēja virzība ir skaidrojama ar faktu, ka ASV ekonomika ir cikla vēlākajā stadijā un Federālās politikas ierobežošana bija plašāka nekā ES.

Kriptovalūtas – vilinoši, bet ar nezināmu rezultātu

Kriptovalūtas bija viens no visvairāk apspriestajiem jautājumiem gan investīciju profesionāļu vidū, gan sabiedrībā kopumā. Protams, pārsteidzošā peļņa palielina sabiedrības interesi pēc stāstu par ātru bagātības iegūšanu izdzirdēšanu. Vislabākais sniegums 2017. gadā bija Ripple kriptovalūtai ar prātam neaptveramu 36 018% peļņu. Visplašāk pazīstamās Bitcoin un Ethereum arī piedzīvoja ievērojamu pieaugumu par attiecīgi 1318% un 9162%.

Kaut arī šāda peļņa izskatās pievilcīga un vilina iesaistīties, investoriem jābūt ļoti uzmanīgiem ar šo aktīvu klasi. Pirmkārt, ir svarīgi paturēt prātā, ka lielākā daļa no šobrīd pievienotajiem jauno valūtu tokeniem pazudīs un paliks tikai uz vienas rokas pirkstiem skaitāmi lielie un visvairāk izmantotie. Otrkārt, kaut arī ir grūti skaidri noteikt, vai, piemēram, Bitcoin ir uzpūsts burbulis, jo ir patiešām neiespē-

jami to pamatoti novērtēt, mēs skaidri redzam, ka noskaņojums un pozicionēšana ir nonākusi galējībās. Lielākā daļa Bitcoin investoru šobrīd ļoti paaugstina cenas, un šī tirdzniecība ir diezgan pārslogota. Rezultātā pastāv ļoti liela varbūtība, ka notiks spēcīga korekcija. Visbeidzot, katram, kas vēlas investēt kriptovalūtās, jāgrib un jāspēj izturēt spēcīgas svārstības, jo vēsturiski katru ceturksni Bitcoin piedzīvoja negatīvu 30% korekciju, un pat 80% korekcijas ir diezgan ierastas.

Rezultātā mēs neieteiktu novirzīt nozīmīgu daļu no jūsu finanšu aktīviem kriptovalūtās. Tomēr, ja jūs nolemjat novirzīt savu naudu tur, tad izmantojiet ļoti nelielu daļu no saviem finanšu aktīviem, izpildiet savu mājasdarbu, lai izprastu, ko jūs pārkat, un izvairieties no krāpniecības, kā arī esiet gatavi ļoti plaša mēroga svārstībām ar nezināmu galarezultātu.

2018. gada ekonomikas apskats

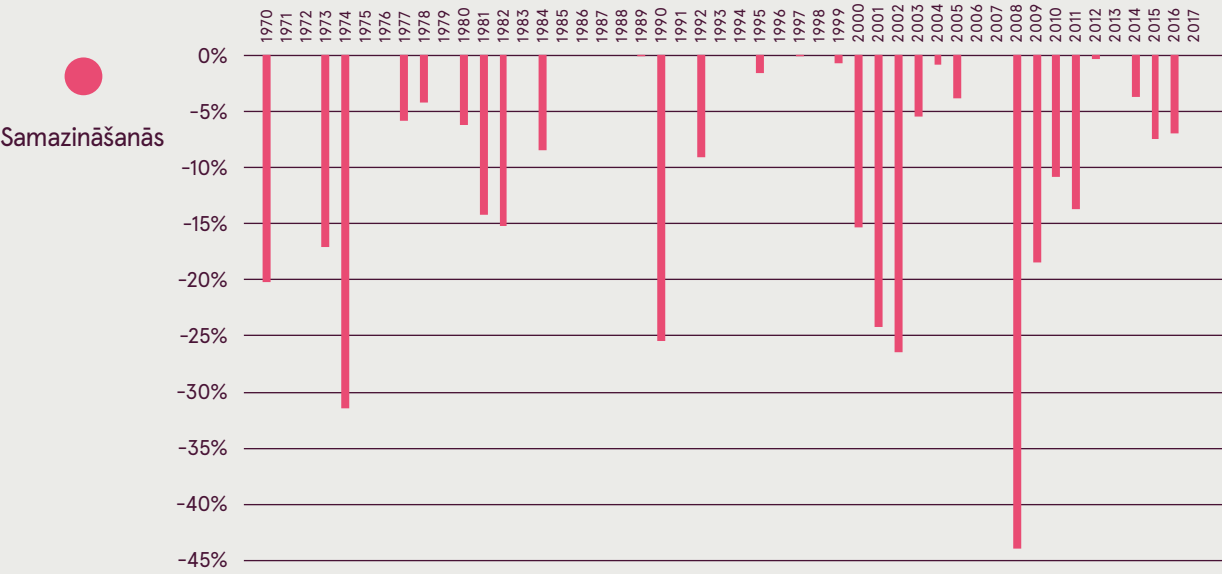
Paredzams, ka akcijas piedzīvos kāpumu, bet ne tiešā veidā

Raugoties nākotnē, viss šķiet atbilstošs pasaules kapitāla vērtspapīru pieauguma turpinājumam. Ekonomiskais virzītājspēks ir liels un plaši pamatots, kā arī pieaug pasaules tirdzniecība. Pasaules monetārā politika joprojām ir ļoti pielāgojama un, kaut arī ir sagaidāma pakāpeniska stingrākas monetārās politikas ieviešana, JP Morgan ziņo, ka akcijām vēsturiski ir labi rezultāti sākotnējos ciklos.

No novērtējuma viedokļa akcijas pasaulē kopumā ir taisnīgi novērtētas, jo Visu valstu pasaules indekss (All Country World Index), izņemot ASV uz nākotni vērsto cenas/peļņas indeksu, ir nedaudz zem 20

gadu vidējā – 14,3 attiecībā pret 14,5. ASV kapitāla vērtspapīru vērtēšanu var uzskatīt par samērā dārgu, bet nebūt ne ekstremālu. Tajā pašā laikā attīstības tirgi ir nedaudz zem patiesās vērtības ilgtermiņā. Rezultātā novērtējumam nevajadzētu kavēt atdevi no kapitāla vērtspapīriem nākotnē. Turklāt ir sagaidāms, ka nākamajā gadā uzņēmumu peļņa pasaulē būs stabila un tādējādi vienīgi no palielinātas peļņas vien pasaules kapitāla vērtspapīri varētu pieaugt līdz pat 10% bez jebkādam novērtējuma izmaiņām.

Tomēr investoriem būtu jāatceras, ka pagājušais gads bija diezgan neparasts

Pasaules kapitāla indekss gada griezumā

ar savu ļoti zemo svārstīgumu. Patiesībā gada laikā veiktās korekcijas akcijām ir ļoti ierastas, pat pastāvot pieaugšanas tendencei. Piemēram, pēdējo 48 gadu laikā tika piedzīvots Pasaules vērtspapīru indeksa kritums vidēji par 7,1% katru gadu. Tomēr no visiem šiem 48 gadiem 73% gadu beidzās ar indeksa gada peļņu. Tas nozīmē, ka kapitāla vērtspapīriem ir augšup vērsta tendence, un iespējamība akciju vērtībai jebkurā gadā pieaugt ir gandrīz 3 reizes lielāka nekā to pazemināšanās iespējamība. Arī neparasti zemais svārstīgums neliecina par nenovēršamu tirgus sabrukumu vai lejupslīdi. Parastās korekcijas iespējamība, protams, palieli-

nās, tomēr zemā svārstīguma periods var ilgt 2-3 gadus, kā tas bija līdzīgos periodos 1990.-tajos un 2000.-ajos gados. Turklāt vēsturiski svārstīgums sāka parādīties labu laiku pirms tirgus augstākā punkta sasniegšanas, kā 1999. un 2007. gadā, kas liecinātu par iespējamām problēmām jau iepriekš.

Visbeidzot, ievērojamam cenu kāpumam 2017. gadā nevajadzētu atbiedēt investorus. Vēsturiski kopš 1970. gada, pēc tam, kad cenas pieauga par 20% vai vairāk, nākošajā gadā Pasaules vērtspapīru indekss arī pieauga par vidēji 12%, un 8 no 9 gadiem atdeve bija pozitīva.

Obligācijas galvenokārt nodrošinās diversifikācijas priekšrocības

Fiksēto ienākumu jomā samērā zemais kārtējais ienesīgums, mazā kredītriska starpība un monetārās politikas nostiprināšana nozīmē to, ka perspektīvā obligāciju atdeve būs diezgan viduvēja. Tomēr obligācijas ir jāietver portfeļos diversifikācijas nolūkā un lai izsargātos no nepa-

redzētiem rezultātiem.

Mēs neiesakām dzīties pēc peļņas, pārējot uz riskantākām obligācijām, jo pašreizējā kredītu ienesīguma starpības luma kredīta cikla stadijā papildu risks nav tā vērts.

Potenciālie riski 2018. gadā: inflācija, investoru noskaņojums, katastrofas vai konflikti

Šobrīd pasaules finanšu tirgos vērojama tā sauktā “Zeltmatītes” situācija, kad pastāv spēcīga ekonomikas izaugsme ar mērenu inflāciju. Tomēr daži eksperti satraucas, ka mēs varam piedzīvot inflācijas smaili tādēļ, ka procentu likmes ir bijušas

pārāk zemas pārāk ilgu laiku. Negaidīta inflācijas uzlēkšana smailē nav laba ne kapitāla vērtspapīriem, ne obligācijām, jo peļņa nespētu pieaugt pietiekoši strauji un attiecīgi pieaugtu procentu likmes. Tomēr mēs uzskatām, ka centrālajām

bankām ir laba iespēja kontrolēt inflāciju, un nākošajā gadā šāda inflācijas uzlēkšana nematerializēsies.

Investoru noskaņojums ir stabili uzlabojies uz gada beigām līdz ar pieaugošām cenām. Saskaņā ar Amerikas Individuālo investoru asociācijas jaunākajiem datiem 52,65% investoru šobrīd sagaida kapitāla vērtspapīru pieaugumu. Kaut arī šis līmenis ir tālu no ekstremālā, turpmāks cenas paaugstinošu investoru skaita pieaugums var kļūt par sliktu zīmi pasaules akcijām. Tomēr šādam rādītājam ir samērā īslaicīga ietekme, un tas vienkārši brīdinātu par iespējamu īstermiņa korekciju.

Pastāvot diezgan lielai ģeopolitiskajai spriedzei konkrētos reģionos, vienmēr pastāv iespēja, ka var uzliesmot konflikts. Tomēr, kā liecina vēsture, bez īstermiņa lejupslīdes tam parasti nav ilgstošas negatīvas ietekmes uz tirgu. Tas pats attiecas uz dabas stihijām – tās visvairāk ietekmē reģionu, kuru skar ekonomiskās sekas, bet vispārējais finanšu tirgus parasti neizjūt ilgtermiņa ietekmi.

Avoti: JP Morgan, Reuters, Bloomberg, The Fat Pitch, MSCI.

Sniegtā informācija nav uzskatāma par visaptverošu pamatu investīcijām vai kā piedāvājumu tirdzniecībai ar finanšu instrumentiem. Norādītie dati nav saistīti ne ar kādu no sapņemēja noteiktajiem investīciju mērķiem, finanšu situāciju vai īpašām vajadzībām. Pirms pieņemt lēmumu ar investīcijām saistītos jautājumos, klientiem jāizvērtē investīciju produkta vai pakalpojuma piemērotība klienta riska profilam un mērķiem. Iesakām izmantot profesionālu palīdzību.

Šie dati un nākotnes vizija atspoguļo Luminor viedokli šī pārskata sagatavošanas dienā un var tiki mainīti bez iepriekšēja brīdinājuma. Šajā apskatā aprakstītais vērtspapīru vēsturiskais ienesīgums izmantots tikai atsaucei. Vēsturiskais ienesīgums nevar tikt uztverts kā garantija turpmākajiem investīciju rezultātiem, jo patiesais ienesīgums var ievērojami atšķirties no šeit minētā.

Luminor nesniedz un nesniegs padomus par nodokļiem, grāmatvedību, vai citiem tiesiski saistītiem jautājumiem. Luminor nenes atbildību par jebkuriem zaudējumiem, kas klientam radušies, pajauļoties uz šeit izklāstīto informāciju.

Pirms pieņemt lēmumu ar investīcijām saistītos jautājumos, mēs iesakām klientiem izlasīt katra konkrētā investīciju produkta nosacījumus un izvērtēt, vai tas atbilst klienta investīciju portfelim. Finanšu instrumentu noteikumus un nosacījumus var atrast Luminor mājaslapā www.luminor.lv

Šo materiālu aizliegts kopēt, izplatīt vai jebkādā formā publicēt bez Luminor iepriekš apstiprinātas rakstiskas atļaujas.